Ο αρχαίος μύθος σαν ανοιχτή πληγή

20 Σεπτεμβρίου 2026,
Νεκτάριος – Γεώργιος Κωνσταντινίδης

Κριτική θεάτρου: «Ιφιγένεια η εν Αυλίδι» του Ευριπίδη από την Ομάδα Σημείο Μηδέν

Στο θέατρο του Ευριπίδη, κάθε παραδοσιακή αξία απειλείται ανά πάσα στιγμή με αναίρεση, κάθε ανθρώπινη πραγματικότητα εξελέγχεται ως μη ικανοποιητική, μη αυθεντική, ύποπτη ή τουλάχιστον σχετική. Η «Ιφιγένεια η εν Αυλίδι» αποτελεί ένα από τα πιο σκοτεινά και αμείλικτα έργα του τραγικού ποιητή, όπου ο παραλογισμός του πολέμου και η ηθική κατάπτωση των ηρώων απογυμνώνουν κάθε ψευδαίσθηση ασφάλειας.

Μέσα από πολύμηνη εργαστηριακή έρευνα, ο Σάββας Στρούμπος εκθέτει τον αρχαίο μύθο σαν ανοιχτή πληγή, στο πλαίσιο μιας μεταθεατρικής φόρμας όπου κάθε βεβαιότητα καταρρέει καθώς αναζητά νέους τρόπους αναπαράστασης του τραγικού. Προκρίνοντας το άχρονο, η σκηνοθεσία, με οδηγό την έξοχη μετάφραση του Παντελή Μπουκάλα, αντιμετωπίζει την ευριπίδεια τραγωδία σαν έναν μηχανισμό παραγωγής βίας, όπου η εξουσία, ο πόλεμος και η συλλογική επιθυμία μετατρέπουν την ανθρώπινη ζωή σε διαπραγματεύσιμο υλικό.

Στην εκφορά του λόγου εναλλάσσονται η μεγαλοπρέπεια της απαγγελίας με φωνητικούς λαρυγγισμούς που υπονομεύουν τη ρητορική της και αποκαλύπτουν τις αντιφάσεις των δραματικών προσώπων. Το νόμισμα δεν έχει μόνο δύο όψεις…

Ως πρωταρχικό γεωμετρικό σχήμα, ο κύκλος του σκηνικού της Κατερίνας Παπαγεωργίου, η οποία υπογράφει και τα κοστούμια, παράγει έναν χώρο πολλαπλών αναφορών: βωμός, αρένα, πεδίο πειράματος, επανάληψη της Ιστορίας, διαμάχες για τα σύνορα κ.ο.κ. Το μπλε χρώμα, πέρα από την έκδηλη παραπομπή του στο θαλασσινό νερό και τη σημαία, λειτουργεί ως

εγγραφή του τραύματος πάνω στο σώμα που προσφέρεται αμείλικτα στο βλέμμα. Τα σημαιάκια που περιστοιχίζουν τον κύκλο υπαινίσσονται τον εθνικιστικό παροξυσμό και την πολεμική προπαγάνδα. Πρόκειται για μία μετωνυμική αναφορά στις στρατιωτικές δυνάμεις που συντάσσονται τυφλά κάτω από κάποια καταστροφική ιδεολογία.

Οι φωτισμοί του Κώστα Μπεθάνη σμιλεύουν τα σώματα μέσα στο σκοτάδι και η μουσική του Ζήση Σέγκλια ενισχύει την αίσθηση μιας απειλής που υποβόσκει διαρκώς.

Το σώμα των ηθοποιών, ως δυναμική ενότητα ψυχής – σάρκας – πνεύματος, αναδεικνύεται ως κεντρικό στοιχείο της παράστασης. Η Έλλη Ιγγλίζ αποδίδει την Κλυταιμνήστρα ως δύναμη τραύματος και αντίστασης. Η Άννα Κόπακα (Κορυφαία του Χορού/Α' Αγγελιοφόρος) προσδίδει μια κρίσιμη αμφισημία ανάμεσα στη μαρτυρία και τη συνενοχή. Ο Νίκος Ντάσης συνθέτει έναν Αγαμέμνονα εύθραυστο και σκοτεινά αδρανή.

Με φωνητική και εκφραστική δεινότητα, η Μυρτώ Ροζάκη ενσαρκώνει την Ιφιγένεια με μια διαρκώς μεταβαλλόμενη αινιγματική υπόσταση αναδεικνύοντας τις αντιφάσεις της.

Ο Γιάννης Σανιδάς (Πρεσβύτης/Αχιλλέας/Β' Αγγελιοφόρος) και ο Νίκος Ψυλάκης (Πρεσβύτης/Μενέλαος/Β' Αγγελιοφόρος) διαβρώνουν με σαρκασμό και μεταμορφωτική ευελιξία την εικόνα της ανδρικής εξουσίας.